

- Dünyada her gün birçok doğa olayı gerçekleşir. Rüzgâr eser, şimşek çakar, yağmur yağar, deniz dalgaları, kar yağar, fırtına olur, sel olur, çığ düşer, toprak kayar, kaya düşer, deprem olur.
- Doğa olayları yaşamımızın bir parçasıdır ve yaşamın devamı için birçok doğa olayına ihtiyaç duyarız.
- Doğa olaylarının şiddetinin fazla olması ya da doğa olaylarına karşı yeterince tedbirlerin alınmaması **afet riskini** ortaya çıkarabilmektedir.

Risk: olay olmadan önce yol açabileceği olumsuz sonuçların belirlenmesi veya tahmin edilmesi sürecinin ürünüdür.

Afet: Afet bir olayın yol açtığı kayıp ve zararların tümüdür.

- Afetler; insanlar için maddi ve manevi kayıplara neden olan, yaşamı olumsuz etkileyen, doğa veya insan kaynaklı olaylardır. Ülkemizde afete dönüşebilen birçok doğa olayı gerçekleşmektedir.
- ülkemizde afete dönüşebilen doğa olaylarına örnekler arasında yer alır.
- Çölleşme, erozyon ve obruk oluşumunda ise iklim ve yeryüzü hareketlerinin yanında insan faaliyetleri de etkili olmaktadır.

ÜLKEMİZDE YAŞANAN DOĞAL AFETLER ve ETKİLERİ

DEPREM

Deprem, yer kabuğunun derin katmanlarının kırılıp yer

değiştirmesi ile oluşan sarsıntılardır. Ülkemizin büyük bir kısmı birinci derece deprem kuşağında yer aldığı için ülkemizde en fazla can ve mal kaybına neden olan afet depremdir.

Risk: Fay hatları üzerinde yerleşim yeri yapmak, depreme dayanıksız evler yapmak, evde sabitlenecek eşyaları sabitlememek.

Afet: Evlerin ve köprülerin yıkılması, Can ve mal kayıpları, Ulaşım ve iletişim sorunları

SEL

Sel; aşırı yağışlar veya karın hızla erimesi sonucu ani, büyük ve düzensiz su akıntılarının meydana gelmesidir

Risk: Aşırı yağış ve kar erimeleri sonucu suyun taşma olasılığı.

Afet: Yerleşim yerlerinin, tarım alanlarının ve altyapının zarar görmesi

EROZYON

Erozyon, toprağın üst tarafındaki verimli kısmın su ve rüzgâr etkisiyle taşındığı bir afettir.

Erozyonun şiddetini artıran en önemli etken toprağı koruyan bitki örtüsünün yok edilmesidir. Bu bakımdan bitki örtüsünün cılız olduğu yerlerde erozyon riski yüksektir

Risk: Toprak yüzeyinin rüzgar, su veya insan faaliyetleri nedeniyle aşınması.

Afet: Erozyon sonucunda tarım arazilerinin zarar görmesi.

ÇİĞ

Çiğ, dağlık ve engebeli yamaçlarda tutunamayan kar kütlelerinin aşağı doğru hareket etmesi sonucu meydana gelir.

Kar tabakasının alttaki eski kar tabakasıyla iyi kaynaşmaması, şiddetli ses veya rüzgâr çığa sebep olabilir.

Riski: Kar birikiminin olduğu eğimli yüzeylerde araç sürme ya da yürüme.

Afet: Çiğ sonucunda can kaybı yaşanması.

OBRUK Obruk, erozyon ve kuraklığın artması gibi doğal

sebepler yanında madencilik ve aşırı sulama gibi insan

faaliyetleri sonucu da oluşabilir. Toprağın çökmesi ile oluşan obrukların artması özellikle yaylacılık faaliyetlerine ve tarım yapılan alanlara zarar vermektedir.

Risk: Yer altı sularının çekilmesi sonucu toprağın çökme ihtimali.

Afet: Tarım arazilerinde toprağın çökme sonucu arazilerin zarar görmesi.

HORTUM

Hortum, ani hava değişimlerine bağlı olarak oluşan şiddetli rüzgârlardır.

Kara veya deniz üzerinde oluşabilen hortum; kendi eksenini etrafında, yüksek hızla dönerek yıkıcı bir güce ulaşabilir.

Risk: Ani ve güçlü hava hareketleri ihtimali.

Afet: Hortum esnasında çatıların uçması, evlerin yıkılması vb.

HEYELAN

Kaya düşmesi ya da heyelan, eğim ve yağışın fazla olduğu dik yamaçlarda toprağın veya kayaçların aşağı doğru hareket etmesi sonucu meydana gelir.

Risk: Dağlık veya eğimli arazilerde aşırı yağış sonucu toprak kayması ve kaya düşmesi tehlikesi.

Afet: Yol yerleşim yeri ve arazilerin toprak altında kalması.

ORMAN YANGINI

Orman yangını, doğal ya da insani sebeplerle ortaya çıkarak ağaçların ve bitki örtüsünün kısmen veya tamamen yanmasıdır. Ülkemizde yaz aylarının çok sıcak geçtiği yerlerde orman yangınlarının görülme ihtimali yüksektir.

Risk: Çeşitli nedenlerle ormanların yanma ihtimali.

Afet: Orman yangınları sonucu bitki örtüsünün yok olması, canlıların yok olması ve can ve mal kaybı.

- ❖ Ülkemizde meydana gelebilecek afetlerin olumsuz etkilerini azaltmak mümkündür. Bunun için yetkili kurum ve kuruluşların bazı tedbirler alması gerekmektedir.

❖ **Ülkemizdeki**

- ✓ **bakanlıklar,**
- ✓ **belediyeler,**
- ✓ **AFAD,**
- ✓ **eğitim, sağlık ve güvenlik kurumları ile**
- ✓ **sivil toplum kuruluşları bu konuda sorumludur.**

Bu kurum ve kuruluşların alabileceği tedbirlerden bazıları şunlardır:

Afet Öncesinde

- Bireylerin ve toplumun bilinçlenmesi için eğitimler ve çalışmalar yapılmalıdır.
- Ülke, il ve ilçeler için afet etkinlik planı hazırlanmalı ve afetlerle mücadele için bütçe ayrılmalıdır.
- Profesyonel ve gönüllü müdahale ekipleri oluşturulmalıdır. Ülke genelinde afet tatbikatları yapılmalıdır

Afet Sonrasında

- Afet etkinlik planları hızla uygulanmalıdır. Afet bölgelerine en kısa sürede müdahale edilmelidir.
- Arama kurtarma faaliyetleri yapılmalıdır.

- Halkın gıda, barınma, sağlık, eğitim ve güvenlik ihtiyaçları karşılanmalıdır.
- Salgın hastalıklara karşı tedbirler alınmalıdır
- ❖ Ülkemizde meydana gelebilecek afetlere karşı bireysel ve toplumsal bazı tedbirlerin de alınması gerekmektedir.
- ❖ Afetin ülkemizin bir gerçeği olduğunun kabul edilmesi, toplumsal bilinç oluşturulması, birlik ve beraberliğe önem verilmesi toplumsal olarak alınacak tedbirlerin başında gelmektedir.

Bireysel olarak alabileceğimiz tedbirlerden bazıları ise şunlardır

Afet Öncesinde

- Afetler konusunda okulda verilen eğitimlere önem vermeliyiz.
- Afetler ve alınabilecek tedbirler hakkında araştırma yapmalıyız.
- Afet anında ve sonrasında yapılması gerekenleri planlamalıyız.

Afet Sırasında

- Mümkün olduğunca panik yapmadan hareket etmeliyiz.
- Tehlike oluşturacak alanlardan uzak durmalıyız.
- Daha önce belirlenen güvenlik tedbirlerini uygulamaya çalışmalıyız

Afet Sonrasında

- Önceden belirlediğimiz güvenli alanlara geçmeliyiz.
- Acil bir durum olmadıkça iletişim araçlarını kullanmamalıyız.
- Afetle mücadele eden ekiplerle uyum içinde hareket etmeliyiz. Yetkililerin uyarılarını dikkate almalıyız